Voor en door deelnemers en betrokkenen van Stichting Hoeve Klein Mariëndaal, om te lezen of uit voor te lezen

Hoefijzer

Hoeve Klein Mariëndaal

Zomer 2026: een hoopvolle plek

De Hoeve zet je in beweging

Verbeter de wereld, begin bij jezelf

Een plek vol hopen?

ZELFS IN EEN PUINHOOP

IS HOOP TE VINDEN

Loesje

Een hoopvolle plek!

Bij de Hoeve werken we vanuit de SRH-methodiek (Steunend Relationeel Handelen). In essentie gaat SRH over hoop: geloven in mogelijkheden, groei en betekenisvol leven, voor ieder mens!

We begeleiden mensen met verschillende zorgvragen; ieder met een eigen verhaal, behoefte en verlangen. Voor de één betekent hoop (weer) vertrouwen krijgen in zichzelf, voor de ander veiligheid, structuur, verbinding of het ervaren van betekenisvolle momenten. Hoop is persoonlijk en zichtbaar in kleine stappen vooruit.

Hoopgevend begeleiden vraagt om een open, betrokken en positieve houding. Wij sluiten aan bij wensen, talenten en mogelijkheden van mensen en blijven geloven in groei, ontwikkeling en kwaliteit van leven, ook wanneer iemand dat zelf even niet meer kan.

Voorzijde:
Een hoopvolle plek

Cato heeft groenten geoogst.

Hoeve Klein Mariëndaal

Verder in dit nummer:

4 De Hoeve zet je in beweging

8 Samen (ver)bouwen aan een hoopvolle plek

10 Een hoopvolle plek

12 Op naar de toekomst!

16 Van stagiair tot vrijwilliger

Voorwoord

*In een wereld die onrustig aanvoelt, zijn plekken van hoop en verbinding van onschatbare waarde. De Hoeve is zo'n plek: een **hoopvolle** en inspirerende plek voor velen. Een plek waar ruimte is om écht jezelf te zijn, waar ieders kwaliteiten gezien en benut worden, en waar mensen de kans krijgen om te leren, mee te doen en te groeien — ieder naar eigen vermogen.*

Joost in de Zelfoogsttuin.

Met trots ben ik op 1 februari gestart als directeur-bestuurder van deze bijzondere plek. Al vóór mijn aantreden was de Hoeve mij dierbaar. Tijdens wandelingen met mijn hond over het landgoed maakte ik hier regelmatig een stop op het terras voor een kop koffie. Steeds weer viel mij op wat voor waardevolle plek dit is en hoeveel enthousiaste en betrokken mensen hier werken. Toen de vacature voorbijkwam, voelde ik dan ook direct: hier wil ik deel van uitmaken.

In mijn eerste maanden heb ik de Hoeve letterlijk tot bloei zien komen. Op het land en in de tuin groeit en bloeit het volop, er wordt gewerkt aan een fruitlabyrint, er zijn jonge dieren op komst en er ontstaan tal van mooie initiatieven.
Ook de verbouwing van onze kapschuur weerspiegelt deze groei: we bouwen letterlijk aan een unieke plek vol mogelijkheden voor educatie, ontmoeten en verbinden.

Met aandacht voor een gezonde aarde en gezonde voeding bouwen we aan een duurzame toekomst. Het stemt **hoopvol** dat steeds meer mensen zich verbinden aan onze Zelfoogsttuin en onze filosofie hiermee omarmen.

Ik kijk met trots en plezier terug op mijn eerste maanden op de Hoeve. Geen dag is hetzelfde en juist die afwisseling, maar vooral de mensen, geven iedere dag nieuwe energie.
Ik zie ernaar uit om samen verder te bouwen aan deze inclusieve, **hoopvolle** plek. Dat ik daar nu onderdeel van mag zijn, voelt als een voorrecht.

Joost

Colofon: Inhoud en redactie: Caro Delsing, Tessel van Klaveren, Joost Bekkers, Monica van der Wal.
Coverfoto: Eva Broekema • Basisontwerp: Erik Vos - Het Lab • Vormgeving: Ton van Wessel • Printwerk: Repro Mercurius.

Dier | tekst Caro | foto's Susan

De Hoeve zet je in beweging

Guilherme met de witte rattenslang.

De zomer is een heerlijke tijd op de Hoeve. Alles groeit en bloeit, en ieder jaar worden er weer jonge dieren geboren. En hopelijk krijgt Rinie in het najaar biggetjes. Iedereen helpt mee met de verzorging, en dat brengt beweging.

Dat geldt ook voor Guilherme. Hij is 20 jaar en woont in een groepswoonhuis in Renkum. Thuis ziet hij regelmatig zijn broertje en een zusje, en zijn hobby's zijn gamen en fitness. Sinds de afgelopen winter komt Guilherme op maandag- en dinsdagmiddag naar de Hoeve. Op die middagen helpt hij mee met de verzorging van de dieren.

Bijzondere dieren

Guilherme heeft op zijn kamer in Renkum een heel bijzonder huisdier: een baardagaam. De baardagaam is een grote hagedis die oorspronkelijk uit de droge, rotsachtige gebieden van Australië komt waar hij zich graag opwarmt in de zon. Zijn naam dankt hij aan zijn 'baard' van stekelige schubben, die hij kan opzetten bij spanning of om indruk te maken. Dit reptiel, dat trouwens een nieuwsgierig en zacht karakter heeft, komt ook voor in dierentuinen.
Daar zag Guilherme voor het eerst een baardagaam: "Ik was in de dierentuin om te kijken welk huisdier ik leuk zou vinden. Toen zag ik een baardagaam en wist ik meteen: die wil ik ook!" Zijn baardagaam heet Drako, een naam die Guilherme koos omdat het dier hem aan een draakje doet denken. Drako leeft in een terrarium met een warmtelamp en eet insecten die Guilherme hem voert.

Boeddha en Ulay

Over reptielen gesproken: wist je dat er op de Hoeve ook twee slangen wonen? Ze heten Boeddha en Ulay en leven in een terrarium in het kantoortje. Het is dan ook niet verrassend dat dit Guilhermes favoriete dieren zijn: "Ja, de slangen vind ik interessant!" Al vindt hij de andere dieren op de Hoeve ook lief.

Verschillende taken

In het begin moest Guilherme, zoals iedereen op een nieuwe plek, even wennen aan de Hoeve. Er zijn veel mensen en dieren om te leren kennen en er is altijd iets te doen. Inmiddels heeft hij zijn draai goed gevonden: "De mensen zijn aardig en de taken zijn heel verschillend. We geven samen de dieren eten en drinken, maken de hokken schoon en borstelen de ezels. Dat gaat goed!"

Een hoopvolle plek

Guilherme is tevreden met zijn woon- en werkplek. Later zou hij misschien wel zelfstandiger willen wonen, het liefst met een eigen kat of hond. En uiteraard met Drako. Op zijn huidige woonplek leert Guilherme al praktische vaardigheden zoals wassen en koken. Elke donderdag kookt hij zelf, vaak bami — zijn lievelingsgerecht.

Op de Hoeve leert Guilherme weer andere dingen, zoals samenwerken en zelfstandig zorgen voor dieren. Zo blijf je in beweging en ontwikkel je jezelf stap voor stap, in een veilige en warme omgeving. Dat maakt de Hoeve niet alleen een waardevolle, maar ook een hoopvolle plek voor iedereen die er komt. En heb je na het lezen van dit stukje nu misschien ook zin gekregen om te knuffelen met onze dieren, kom dan vooral langs in onze mooie dierenweide!

Guilherme: "De slangen vind ik interessant!"

Tuin | *tekst Tessel | foto's Susan*

Verbeter de wereld, begin bij jezelf

Frederique: "Ik gun iedereen een tijd op een zorgboerderij om te leren vertragen en naar elkaar om te zien."

Frederique vindt het fascinerend om te werken en te leren op de tuin, want de kennis over tuinieren en de landbouw is oneindig.

Sinds maart 2025 komt Frederique naar de Hoeve. Ze studeerde International Development. Helaas kreeg ze na haar afstuderen een burn-out en zo kwam ze op de Hoeve terecht. Hier kan ze tot rust komen en herstellen zodat ze uiteindelijk een baan kan zoeken die bij haar studie past.
Tijdens haar studie leerde ze hoe groot de invloed van ons wereldwijde voedselsysteem is op de aarde. Ze leerde tijdens haar studie: 'Think global, act local.' Wie de wereld duurzamer wil maken, begint dichtbij huis.

Een hoopvolle omgeving

Het dagelijks bezig zijn met planten doet Frederique goed. Na het studeren vindt ze het heerlijk om buiten bezig te zijn. Zo zit ze minder in haar hoofd en voelt ze zich gegrond. Daarnaast vindt ze de verscheidenheid aan planten, bloemen en gewassen ontzettend leuk. Het wisselen van de seizoenen voelt voor haar hoopvol. Het ene seizoen is het andere niet op de tuin. De wintermaanden voelen soms lang, maar ze weet dat het daarna toch weer voorjaar wordt. De seizoenen staan voor haar symbool voor het leven. Je beweegt mee en leert van wat er op dat moment zich aandient. Frederique vindt zowel de bloemen- als groentetuin in het hoogseizoen het mooist: "Je kunt dan je geluk niet op met alles wat er groeit."

Steeds iets nieuws ontdekken

Dit jaar heeft Frederique meegedaan aan de cursus 'Biologisch Moestuinieren in de Stad'. Ze vindt het vreemd dat ze op school wel leerde rekenen, maar niet hoe je in de natuur moet leven. Voor Frederique brengt dicht bij de natuur staan veel levensgeluk. Als je je eenmaal gaat verdiepen in de wereld van gewassen telen, kom je erachter hoe complex dat eigenlijk is en met hoeveel omstandigheden je rekening moet houden. De cursus geeft een helder overzicht van de basis van het tuinieren. Vandaaruit kun je in je eigen tuin gaan experimenteren en zo leer je verder. Er valt zo veel te leren, bijvoorbeeld dat je sommige planten ook als kleurstof kunt verwerken voor kleding of kunt gebruiken om hun geneeskrachtige werking.

Samenwerken

Wat Frederique op de Hoeve het meest heeft geleerd, is het samenwerken met anderen. Iedereen die hier komt, heeft op een of andere manier een deukje opgelopen. Hierdoor is het team divers en zelfs een beetje eigenzinnig. Ze heeft geleerd dat samenwerken het beste werkt en ook het leukste is wanneer je dicht bij jezelf blijft. Frederique kan nu beter haar grenzen aangeven in vergelijking met de eerste dag dat zij hier kwam.

De afwisseling in het werk vindt zij het leukst. Het ene moment staat ze met een slijptol in het klushok als een echte bouwvakker, het andere moment stopt ze bollen in de grond in de bloementuin.

Hoe kijk je naar de toekomst?

Het liefst zou Frederique in de toekomst praktijkgericht werken en dit met haar achtergrond in de wetenschap combineren. Zij volgde ooit het vak 'ethnobotany'. Dat gaat over de relatie tussen mensen en planten en hoe mensen al van oudsher planten gebruiken in hun dagelijks leven. Bijvoorbeeld: een extract van wilgenbast werkt ontstekingsremmend en pijnstillend, net als paracetamol. En zo leerde ze van begeleider David dat je van wede uit onze tuin blauwe verf kunt maken om katoen te verven.

Frederique is een rek aan het maken in de bloementuin.

Verbouwing Kapschuur | *foto's Arthur*

Samen (ver)bouwen aan een hoopvolle plek

Arthur heeft de afgelopen maanden de verbouwing van de Kapschuur op de voet gevolgd. Dankzij zijn mooie fotoreportage, kan je zien hoeveel er in korte tijd is veranderd en hoe de verbouwing is verlopen. Met vereende krachten en met veel dank aan bouwbedrijf Kuiper, mag het resultaat er zijn! Iedereen kan het nu met eigen ogen bewonderen. We hopen dat het eindresultaat een fijne en hoopvolle werkplek blijft, waar we de komende jaren samen met plezier kunnen werken.

Natuurbeleving | *tekst Nina | foto's Nina en Susan*

Een hoopvolle plek

Shabnam voor de belevingstuin.

De meeste mensen kennen de Natuurbeleving als een fijne plek voor senioren met dementie. Een plek waar rust, aandacht en gezelligheid samenkomen. Maar de Natuurbeleving betekent meer dan dat.

De Natuurbeleving is ook een plek waar nieuwe kansen ontstaan. Een plek waar mensen zich welkom voelen. Een plek vol hoop. Sinds kort mogen we twee nieuwe Nederlanders verwelkomen: Shabnam en Filmawit. Via de gemeente Arnhem doen zij via Activerend Werk vrijwilligerswerk bij de Natuurbeleving. Voor mensen die nieuw zijn in Nederland, is dat een mooie manier om de taal te oefenen, werkervaring op te doen en stap voor stap hun plek te vinden in een nieuw land.

Vooruit durven kijken

En juist daarin schuilt de kracht van de Hoeve. Hier helpen mensen van verschillende leeftijden en met ook diverse achtergronden elkaar verder. Voor onze senioren betekent dat gezelligheid en aandacht. Voor Shabnam en Filimawit betekent het vertrouwen opbouwen, nieuwe dingen leren en vooruit durven kijken. Ook oefenen zij hier belangrijke werknemersvaardigheden, waardoor hun kansen op een toekomstige baan in de zorg groeien.

Samen genieten van kleine momenten

Een hoopvolle plek hoeft niet altijd groots te zijn. Soms zit hoop juist in de kleine momenten van samen plezier maken.

Bij de Natuurbeleving draait het om plezier, herkenning, beweging en samen zijn. Regelmatig wordt er daarom in de zomer een gezellig potje jeu de boules gespeeld.

Voor sommige senioren roept het spel herinneringen op aan vroeger. Anderen ontdekken juist opnieuw hoe leuk het is om samen actief bezig te zijn. Het mooie van jeu de boules is dat bijna iedereen mee kan doen, ieder op zijn eigen manier en niveau. En als een bal nét dicht bij het butje eindigt, verschijnt er vaak direct een trotse glimlach.

Samen lachen om een bijzondere worp, elkaar aanmoedigen of gewoon rustig naast elkaar zitten — het zorgt voor verbinding zonder dat er veel woorden nodig zijn.

Buiten zijn, frisse lucht en lichte beweging doen zichtbaar goed. Het brengt ontspanning, plezier en contact. En juist dat maakt de Natuurbeleving voor veel mensen een plek waar je graag wilt zijn.

Max, Fini, Miny, Michiel, Sophie, Joop en Harry spelen een spelletje jeu de boules.

Hier is alles nieuw

We maakten kennis met Shabnam, één van de twee nieuwe gezichten bij de Natuurbeleving. Vier jaar geleden kwam zij vanuit Afghanistan naar Nederland. Via een activerend werkcoach kwam ze bij de Hoeve terecht. En dat bleek een goede match. "Het is hier goed," vertelt ze glimlachend. "Ik praat met de mensen, doe spelletjes, maak thee en koffie."

Wat de Natuurbeleving voor haar bijzonder maakt? "Met de mensen naar buiten gaan, soep maken en oudere mensen helpen." Voor Shabnam is bijna alles nieuw. "In Afghanistan kon ik niet werken. Hier leer ik veel nieuwe woorden en van alles over groenten!" vertelt ze enthousiast. Of ze al weet wat ze hierna wil doen? Daar hoeft ze nog niet direct over na te denken. "Nee, nog niet," zegt ze. "Het is hier goed."

Shabnam:
"Het is hier goed."

Welkom

Misschien is dát wel precies wat een hoopvolle plek betekent: een plek waar je je welkom voelt, waar je mag leren en groeien, en waar je stap voor stap vertrouwen krijgt in de toekomst.

Shirley werkt graag in de bediening en haalt de taart uit de vitrine.

HoeveCafé *| tekst Femke | foto's Susan*

Op naar de toekomst!

Shirley werkt sinds september 2025 in 't HoeveCafé. Hier heeft ze niet alleen goed haar draai gevonden, maar ook hoop voor de toekomst.

Shirley is alweer een tijdje met plezier aan het werk in 't HoeveCafé. Voordat ze hier kwam, heeft ze best veel meegemaakt. Na een periode van verslaving en een psychose, kwam ze via een opname in de kliniek terecht bij de dagbesteding van Iriszorg. Shirley vertelt: "Daar werd ik klein gehouden. Ik werkte veel alleen en zonder prikkels. Samenwerken met andere mensen vond ik spannend, maar ik wilde het wel graag leren."

Via een begeleider hoorde Shirley over de Hoeve. "Ik vond het eerst moeilijk om opnieuw te investeren in een nieuwe plek. Maar toen ik hier kwam kijken, voelde het meteen vertrouwd."

Een bijdrage leveren

Dat vertrouwen groeide snel uit tot een gevoel van gezíen worden. "Bij de dagopening mag je je verhaal delen. Je bent hier nodig en je levert echt een bijdrage aan de horeca. En ook belangrijk: hier wordt niet gebruikt. Dat helpt mij enorm." Voor Shirley zit het gevoel van 'op je plek zijn' soms in kleine dingen. "Als ik er niet ben, dan word ik gebeld of gemaild. Dan voel ik dat ik er écht toe doe."

Waar samenwerken vroeger spannend was, geeft het haar nu juist energie. "Hier krijg ik de ruimte om dingen te proberen. Daardoor merk ik dat ik van meerwaarde ben voor anderen. Dat geeft me veel meer zelfvertrouwen. Ik kan mensen ook iets leren en dat is fijn om te ervaren."

Hoop voor de toekomst

Begeleider Femke herinnert zich een bijzonder moment: "Shirley vroeg eens of ze haar trui uit mocht doen omdat ze het warm had. Het was de eerste keer dat ze haar armen met littekens durfde te laten zien. Ze zei daarna opgelucht dat ze hier gewoon zichzelf mocht zijn. Dat is precies wat we belangrijk vinden: iedereen mag er zijn, ongeacht waar je vandaan komt of hoe je eruitziet."

Shirley knikt. "Ja, hier mag echt iedereen zichzelf zijn. Dat neem ik ook mee als hoop voor de toekomst. Er is altijd wel ergens een plek voor iemand, ook als je denkt dat je niets kunt. Iedereen kan werken, dat heb ik hier ontdekt." En haar toekomst? "Ik hoop ooit een opleiding tot ervaringsdeskundige te doen, zodat ik andere mensen kan helpen met wat ik zelf heb meegemaakt."

Shirley: "Ik ben hier voorlopig nog lang niet klaar. Mijn toekomst is al begonnen."

Complimentenmuur

Bij het 't HoeveCafé maakten we een complimentenmuur. Samen namen we even de tijd om stil te staan bij wat we in elkaar waarderen. Want eerlijk is eerlijk: complimenten geven we soms te weinig, terwijl een klein positief woord een groot verschil kan maken.

Binnen het thema van een hoopvolle werkplek past dit perfect. Hoop groeit wanneer je voelt dat je ertoe doet, wanneer er ruimte is voor groei en samenwerking, en wanneer we erop vertrouwen dat we het goede in elkaar blijven zien. De mooie woorden op de muur laten zien hoeveel kracht er zit in aandacht, waardering en verbinding.

Een plek vol hopen?

De zorgboerderij is niet alleen een hoopvolle plek voor veel mensen die er komen, maar ook een plek vól hopen. Met de jeugdgroepen zijn wij op pad gegaan om zoveel mogelijk 'hopen' op te sporen. Maar eerst hebben we met elkaar ideeën verzameld. Zo komen we erachter dat het woord 'hoop' op heel verschillende manieren kan worden gebruikt.

Met elkaar ideeën verzamelen: waar denken we aan bij 'hoopvol'?

Een hoop chocoladekoekjes

De allerbeste hoop van allemaal is deze hoop met chocolade koekjes! We kunnen ons voorstellen dat jullie zelf ook graag zo'n lekkere hoop willen maken. Daarom delen we het recept. Bakken maar!

Stap 1. Doe alle suiker en boter in een kom, en mix het tot een romig geheel.
Stap 2. Voeg het ei en vanille extract toe en mix tot net zolang tot het een geheel is.
Stap 3. Meng in een andere kom de bloem, cacaopoeder, baking soda en zout door elkaar.
Stap 4. Voeg dit bloemmengsel in stapjes toe aan het suiker/botermengsel.
Stap 5. Voeg de melk toe aan het mengsel.
Stap 6. Roer als laatste met een spatel de chocoladechips door het beslag.
Stap 7. Wikkel het (plakkerige) deeg in plasticfolie en laat het een uur rusten in de koelkast.
Stap 8. Verwarm de oven op 180 graden.
Stap 9. Haal het uit de koelkast en draai er 20 balletjes van. Leg deze op een met bakpapier beklede bakplaat en druk ze een beetje plat.
Stap 10. Bak de koekjes in een voorverwarmde oven (180 graden) gaar in 12-14 minuten.
Stap 11. Haal de koekjes uit de oven en laat ze even afkoelen voordat jullie ze proeven.

Ingrediënten:
115 gr roomboter
100 gr suiker
100 gr donkerbruine basterd suiker
1 ei
1 tl vanille extract
125 gr bloem
80 gr cacaopoeder
1 tl baking soda
snufje zout
2 el melk
170 chocolade chips

Hieronder zien jullie een collage van allemaal verschillende hopen.

<- *Als eerste hebben we de composthoop. Dat is een hoop vol met oude groentes.*

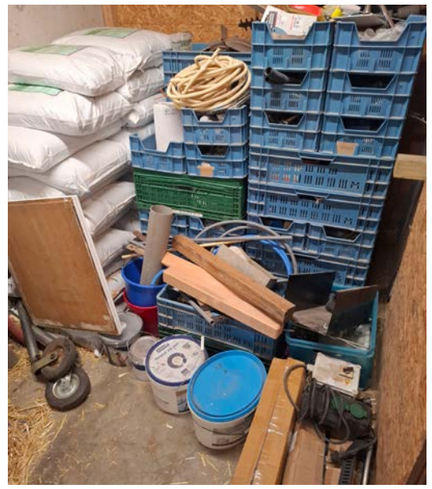

-> *Dit is een foto van de werkplaats tijdens de verbouwing. Door de verbouwing is het soms ook best een puinhoop!*

<- *Hier zien jullie een 'hoop'. Is dit een 'varkenshoop' of een 'ezelshoop'?*

-> *Door Mayka wordt de puinhoop en de wanhoop geschilderd.*

<- *Dit is de konijnen-hoop. Vroeger konden de konijnen door de boomstamtunnel rennen. Maar nu zitten de konijnen er liever bovenop. De konijnen laten zelf ook kleine hoopjes achter.*

De vrijwilliger *In deze rubriek zetten we graag de vele vrijwilligers (ongeveer 50) die actief zijn bij onze Stichting in het zonnetje. De inzet en het enthousiasme van alle vrijwilligers waarderen wij enorm. Deze keer speciale aandacht voor (bijna) vrijwilliger Anna-Eva.*

Van stagiair tot vrijwilliger

Anna-Eva met Luuk.

Voor Anna-Eva voelt de stap heel vanzelfsprekend: op dit moment loopt ze stage bij de jeugd op zaterdag en daarna blijft ze betrokken als vrijwilliger. Het is hoopgevend om te zien dat jonge mensen zich met zoveel enthousiasme inzetten voor anderen.

Anna-Eva is 20 jaar en woont in Arnhem. Ze studeert Social Work aan de HAN. Ze hoopt zo later een positieve bijdrage te leveren aan de wereld. Vooral het werken met mensen met een beperking spreekt haar aan.

Positieve ervaring

De zorgboerderij was voor Anna-Eva een bekende plek. “Mijn zus is hier tien jaar geleden als deelnemer geweest. Zij heeft dat als heel positief ervaren. Ook kende ik de boerderij van ’t HoeveCafé. Ik kom hier al lang om iets te drinken en ik heb het altijd een fijne plek gevonden.”
Toen ze hoorde dat het mogelijk was om stage te lopen op de boerderij, stuurde ze meteen een mail: “Want ik hoopte om deelnemers dezelfde positieve ervaring te kunnen geven als mijn zus vroeger heeft gehad.”

Hoopvolle plek

Voor Anna-Eva is de zorgboerderij vooral een plek waar iedereen zichzelf mag zijn. “Of je nu deelnemer bent of gast bij ’t HoeveCafé, iedereen is welkom.” Ze vindt het bijzonder om te zien dat mensen met een hulpvraag hier deel uitmaken van de maatschappij, dat gekeken wordt naar wat iemand wél kan. “Dat maakt deze plek hoopvol.”

Binnenkort vrijwilliger

Dat Anna-Eva na haar stage vrijwilliger wordt, heeft vooral met de mensen te maken. “De deelnemers, begeleiders, stagiairs en vrijwilligers zorgen samen voor een fijne sfeer. Ik vind het jammer als ik er een keer niet ben.” Elke dag leert ze weer iets nieuws. De ene keer over de dieren op de boerderij, de andere keer vertelt een deelnemer haar enthousiast over dinosaurussen. Juist die kleine momenten maken het werk bijzonder. “Ik zou nergens anders liever mijn zaterdag besteden.”

Anna-Eva: “Ik zou nergens anders liever mijn zaterdag besteden.”

Hoeve Klein Mariëndaal
Stichting Hoeve Klein Mariëndaal
Diependalseweg 4, 6813 GE Arnhem (026) 333 25 32
info@hoevekleinmariendaal.nl www.hoevekleinmariendaal.nl